

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תקלב ♦ שנה יא

פ' תצוה ♦ שבת זכור ה'תשפג

דברי אלוקים חיים
מרן רבינו הגה"ק זיע"א

דברות קודש
מרן רבינו עט"ר שליט"א

ואתה תצוה את בני ישראל ויקחו אליך שמן זית זך כתיב
למאור להעלות נר תמיד (כה ב)

וכתב הבעל הטורים שמה שלא הזכיר שם משה בזה הפרשה, הטעם הוא משום שאמר מחני נא מספרך אשר כתבת (להלן לב, לב) וקללת חכם אפילו על תנאי באה, וכמו שמובא במסכת מכות (דף יא) ונתקיים בזה שלא הזכירו בפרשה זו, מה שאין כן בכל החומש, שמשעה שנולד משה אין ספר שלא הזכיר שמו של משה חוץ בפרשיות שבמשנה תורה שיש שלא הזכיר שמו של משה, זה גם מובא בזוהר הק' שבפרשת פנחס, וגם הרבינו בחיי מביאו בשם המדרש שקללת חכם אפילו על תנאי היא באה, מנלן ממשה שאמר מחני, ואע"פ שנתכפר להם עון העגל, מ"מ נמחה שמו של משה רבינו מפרשה ואתה תצוה שלא הזכיר שמו כלל עכ"ל.

והמפרשים הוקשו להבין דהלא הפרשה שאמר משה "מחני" הוא בפרשת כי תשא, ומדוע שמו לא מופיע דוקא בפרשת תצוה שהוא הפרשה שלפני פרשת כי תשא, ומתמצים שהיתה הגזירה שלא יזכר שמו של משה בפרשה שלמה, ולכן היתה קשה לפני הקב"ה כביכול ולכן עכבה זאת בכל הפרשיות שבתורה, עד שחזרו לפרשה האחרונה שלפני פרשת כי תשא שבה אמר משה "מחני", ולכן רק אז בפרשה תצוה שהיא הפרשה שלפני כי תשא ואז נתקיימה הגזירה זו בפרשת תצוה, שלא יזכר שמו ולפי זה מובן למה דווקא בפרשת תצוה לא הזכיר שמו של משה.

והנה החיד"א כתב בספרו חומת-אנך שידוע שיש נג פרשיות בתורה וקשה דהלא יש נד פרשיות, ותירץ שפרשת תצוה נחשבת כאילו הוא מחוברת לפרשת תרומה, משום שפרשת תצוה לא הזכיר שמו של משה, ולכן אינה נחשבת לפרשה בפני עצמה, אלא שהוא נקראת תרשת תרומה תצוה עכ"ל.

והנה הרה"ק ממונקאטש בספרו דברי תורה (חלק ח' אות לה) כתב טעם למה לא הזכיר שמו של משה דוקא בפרשת תצוה, כי בפרשת תצוה חל לעולם יום ז' באדר יום פטירת משה רבינו (ואף בשנת העיבור חל פרשה זו של תצוה בשבוע שחל בו ז' אדר הראשון, וכבר כתב השאילת יעב"ץ שהעיקר הוא ז' אדר הראשון) ועל כן לא הזכיר שמו של משה רבינו בפרשה זו, וכן מובא מכמה צדיקים שבספריהם לא נמצא דברי תורה בפרשה שבו חל יום פטירתם ויומא דהילולא וכעין זה מובא גם בספר עבודת ישראל ויחי וכן בספר בני שלשים פרשת בראשית.

וכעת נדבר קצת מענין ז' אדר ונביא בדברי הגמרא דמגילה (דף יג) על הפסוק הפיל הפור הוא הגורל וגו' לחודש שנים עשר הוא חודש אדר שאמרו חז"ל תנא כיון שנפל פור הוא הגורל וגו' לחודש שנים עשר הוא חודש אדר, שאמרו חז"ל תנא כיון שנפל פור בחודש אדר שמח המן שמחה גדולה ואמר נפל לי פור בחודש שמתו בו משה כלומר שבחודש הזה מזלו רע לישראל, ועל כן סבר שגזירתו נתקיים, אבל לא היה המן יודע שבשבעה באדר מת משה אבל גם בשבעה באדר נולד משה דהקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום, ופירש רש"י דכתיב בן מאה ועשרים שנה אנכי היום

המשך בעמ' ב'

ואתה תצוה את בני ישראל (כה, ב)
הפרשה מתחילה ואתה עם ו' שכידוע מוסיף על הראשונים עפ"ז אפ"ל שבא לומר שהכל מה שלמדנו בפרשה הקודמת תלויה בצדיק שבכל דור ודור שיאחד בצוותא חדא.

ומפרש אור החיים הק' באומרו תצוה, על דרך אומרם ז"ל (זהר ח"א פ"ג) כי כל תלמיד חכם יש לו ניצוץ מנשמת משה, ולזה רבותינו ז"ל (סוכה ל"ט א) היו קוראים זה לזה משה כי הוא זה המדבר בבחינת נפש הלומדת תורה, והוא אומר ואתה תצוה על דרך אומרם (תהלים צ"א) כי מלאכיו יצוה לך שהוא לשון צוותא ליווי לאיש ישראל הנכבדים, וכבר ידעת כי אין חשיבות אלא באמצעות עסק התורה. ובחר ה' לרמוז רמז זה במצוות שמן כי הוא בחינת התורה שהוא אור העולם, עכ"ל.

כן אפ"ל שאם היו כותבים גם בפרשה זו את שמו של משה, היו אומרים שכל הדברים המוזכרים בתורה בכלל ובפרשה זו בפרט, קשורים אך ורק למשה שבכל דור ודור, דהיינו גדולי מנהיגי הדור, ואינו קשור אלי ולפשוטי העם כלל וכלל.

ע"כ לא הזכיר בפרשה את שמו של משה אלא "ואתה" לומר לך "ואתה" כן מדברים אף אליך ואל תתחמק מזה.

כן אפ"ל שבפרשתנו בא לומר גם לראש ומנהיג בישראל שלא יהיה עניו, מי אני ומה אני שאוכל לומר ולצוות לבני ישראל. וכן שלא יסתתר ויתלה את פעולותיו והוראותיו באחרים, אלא ואתה שיקח אחריות ובגאווה דקדושה יצווה לבני ישראל ויאחד אותם תחתיו, כפי שמפרשים ש-תצוה אותיות "צוותא".

ויקחו אליך שמן זית זך

וכן אומר בהמשך הפסוק ויקחו אליך, שהעבודה להשי"ת יעבור דרך הצדיק, שיהיה "זך" ללא שום פניות, "כתיב למאור" בשביל זה צריך לכתת עצמו זעך האס ארבעטין כן ניתן לומר כתיב לשון לכתת, יכתת רגליו בין בתי ישראל להביא את תרומתם לפני השם, מהשמן הזה, יהיה נר תמיד בבתי המדרשות והיכלי התורה. יה"ר שנחזק ושנתחזק בצוותא חדא, בהתקשרות לצדיקים ולהרים נדבת ליבינו באופן זך וכתיב למאור ונזכה לגאולה השלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים אכ"י.

ויחלש יהושע את עמלק (שמות יז, יג)

ונשאל מדוע לא ביטל את עמלק ורק החלישו, כפי שחז"ל ביטלו את יצר עבודה זרה וכן מה היה הוא אמינא של שאול שלא מחה כליל את עמלק, אלא ראו הם שכל הקיום של כלל ישראל עד ביאת הגואל הוא בכח המלחמה ברע, ורמוז בסיום הקריאה מלחמה לד' בעמלק מדור מדור כן מרומז בהפטרה במאמר "כי יראתי את העם".

והטרוניה של שמואל הנביא על שאול המלך, היה שכונתו היתה נגועה ברווח גשמי כפי הנאמר "ותעט אל השלל ותעש את הרע בעיני ד'".

לכבוד שבת זכור

ידרוש בעיני דיומא

כ"ק מרן רבינו עט"ר שליט"א

בליל שב"ק בין קבלת שבת למעריב

בביהמ"ד "איחוד האברכים" בבנין החיד"א אשדוד

בלי שמרים, שהם לקנתר ח"ו או להתגדל וכו' שאלה הם שמריה, ואמר עוד כתיב פירוש שצריכין לעסוק בתורה ולכתות גופם וכוחם על דרך אומרו (בפרשת במדבר) זאת התורה אדם כי ימות עכ"ל.

קדושת ימי הפורים

והנה נמצאים אנו לפני שבת זכור הבעל"ט ותיכף סמוך לה הוא פורים דפרחים ופורים המוקפים, והימים האלו נזכרים ונעשים בכל דוד דוד, וכבר אומרו ברמז שפורים הוא בדרגא יותר גדולה מיום הקדוש שהוא יום הכיפורים, כלומר הוא כ-פורים, אבל פורים הוא בבחינה יותר ויותר כי ביום כיפורים יש ענין וחיוב של עינוי מחמשה העינויים, אבל ביום הפורים הוא אדרבה יום משתה ושמחה שהוא בבחינת יום כיפור כמו שהיה בימי שלמה המלך שאכלו ושתו ויצאה בת קול לך אכול בשמחה לחמך כי רצה ה' את מעשיך, חזקין לקרוא את המגילה הק' שמקובל הוא שכל המגילה הוא שמותיו של הקב"ה בדרך נסתר ובפרט "המלך" בסתם הוא רמז גלוי שהכוונה למלך מלכי המלכים הקב"ה, וידוע מה שאמרו הצדיקים הק' שהקריאת המגילה הוא כולה לעילא ולעילא ואשרי מי שזוכה להרגיש זאת, ולכל הפחות שיאמין אדם שקריאת המגילה אין זה כסיפור בעלמא אלא כולה קדושה וברוח הקודש נאמרה ונכתב בספר כמו הספר תורה מסיני.

והנה הצדיקים הק' ובפרט תלמידי הבעש"ט בכל עדה ועדה ברובם קראו את המגילה בעצמם בקול חוצב להבות אש ובכוונות גדולות ועצומות, ונביא כאן מדרכו הק' של הרה"ק בעל המנחת אלעזר ז"ע ממונקאטש כפי שהוא בספר דרכי חיים ושלום, שהברכות אמר מתוך סידור האר"י בקול חוצב להבות אש כדרכו בקודש ובתוך הקריאה היה כמה פעמים חזר וקרא פסוק או חציו לגודל התרגשות בהתעוררות צעקה ובכיה בכוונותיו העמוקים, כגון בפסוק והשתייה כדת ובפסוק ויאמר המלך לחכמים ידעי העינים וכו' ופסוק ומלכותה יתן לרעותה הטובה ממנה ופסוק אשר הגלה מירושלים וכו' ופסוק ולא הגידה אסתר את עמה וכו' והפסוק לא הגידה אסתר את עמה וכו' ובפסוק לדעת את שלום אסתר וכו' ובפסוק ומדכי לא יכרע וכו' ובפסוק כי הגיד להם משה אשר הוא יהודי וכהנה וכהנה מתפרץ מעומק לבבו בגודל בכיות וצעקות.

וגם ביום הפורים נכנס לתפילה והתפלל בעצמו לפני התיבה כל הפסוקי דזמרה ושחרית בעבודה גדולה מעיני דיומא למחוק זרע עמלק ולזכות לגאולת בקרוב וגם ביום קרא את המגילה בקול עז כבלילה וגם ביתר שאר, והוא היה אומר פעם אחת כי בפורים הוא מדבר קצת מעל לבו, ומי זכה לשמוע מקרא מגילה מפה קודשו יוכל להתבונן בקצת דבריו בזה עכ"ל.

והנה הבאנו כל זאת מספר הנ"ל מה שראה ושמע כותב הספר, והנה אנחנו זכינו לשמוע כזאת רבות בשנים קריאת המגילה מכ"ק רבינו הק' ז"ע (בעל החוקי חיים משו"א) והעידו זקני החסידים שהם שמעו קריאה כזאת ממש אצל הרה"ק בעל המנחת אלעזר ז"ע בעת שהיו בעצמם בצל קדשו במונקאטש בימי הפורים.

ועלינו לזכור זאת ולא לשכוח ח"ו אלא להיות מצפה מתי כבר יגיעו מעשי למעשי אבותינו ורבותינו הק' שהרגישו הקדושה של יום הפורים וה' יעזור לנו שנזכה להגיע לזאת כי הימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור דוד ומשפחה ומשפחה ומדינה ומדינה ועיר ועיר וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים זכרם לא יסוף מזרעם.

וכתב הרמב"ם כל ספרי הנביאים וכל הכתובים עתידין ליבטל לימות המשיח חוץ ממגילת אסתר והרי היא קיימת כחמשה חומשי תורה וכהלכות של תורה שבעל פה שאינם בטליו לעולם (והראב"ד בהשגות כ' שהכוונה הוא לא שיבטל דבר מכל הספרים שאין ספר שאין בו לימוד אלא כך אמרו שאפילו יבטלו שאר הספרים מלקרות בהם מגילה לא תבטל מלקרותה בציבור) ועוד כתב הרמב"ם שאע"פ שכל זכרון הצרות יבטלו שנאמר כי נשכחו הצרות הראשונות וכי נסתרו מעיני ימי הפורים לא יבוטלו שנאמר וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים זכרם לא יסוף מזרעם עכ"ל, ויה"ר שיעשה לנו ה' ניסים ונפלאות כמו שעלה לנו בימים ההם, בביאת גואל צדק ברחמים ובחסדים מגולים במהרה בימינו אמן.

כלומר שהיום מלאו ימי ושנותי "וכדאי הלידה שתכפר על המיתה" ולפיכך מזלו של חודש אדר אינו רע לישראל" והקשו המפרשים שאם כן שיום הלידה מכפרת על יום המיתה, למה בחודש אב אירע החורבן הגדול שנחרב בית המקדש הראשון והשני ולמה לידתו של אהרן הכהן לא כיפרה על חודש אב, דהלא מפורש בפסוק (פרשת מטעי לג, לח) ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה' וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים בחודש החמישי באחד לחודש זה ידוע שחודש החמישי הוא חודש אב מניסן שהוא חודש הראשון להשנה ומכיון שאמרו חז"ל שהקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום, אם כן מוכח שהוא נולד גם כן בחודש אב ואם כן למה לא כיפרה יום הלידה על יום המיתה שלא יהיה החורבן הנורא בחודש אב, ונאמרו בזה תירוצים שונים.

~*~

ולפי ענ"ד נראה לומר בפשטות שכאן לא היה פטירתו ביום שנולד בו אהרן שכן איתא בפרשת חוקת ברש"י הק' על הפסוקים (כ, כג, כד) ויאמר ה' אל משה ואל אהרן בהר ההר על גבול ארץ אדום לאמר יאסף אהרן אל עמיו כי לא יבוא אל הארץ אשר נתתי לבני ישראל על אשר מריתם את פי למי מריבה, ופירש רש"י מגיד שמפני שנתחבאו כאן להתקרב לעשיו הרשע נפרצו מעשיהם וחוסרו הצדיק הזה (שהוא אהרן) וכן הנביא אומר ליהושפט, בהתחברך עם אחזיה פרץ ה' את מעשיך עכ"ל הרי ברור שמת אהרן שלא בזמנו ולכן אפשר לומר בפשטות של אמת ביום שנולד כלומר שאף שמת באחד באב זה לא היה היום שנולד בו, מכיון שהקדימו לו המיתה מעון שהתקברו לעשיו וכנ"ל, ואם כן לא היה יום הלידה מכפר על יום המיתה, שזה אמרין דווקא אם מת באותו שנולד בו, ולא אם הוקדם יום המיתה מאיזה סיבה.

ועוד אפשר לומר על פי דברי הרלב"ג שמפרש מה שכתוב בחודש החמישי שהוא הכוונה על חודש שבט ולא על חודש אב [שהשנה שנזכר כאן הוא לפי מה שנוהגין לומר שתשרי הוא חודש הראשון אבל לפי הפסוקים בתורה נחשב ניסן חודש הראשון] ולפי דבריו לא קשה מידי כי החורבן היה בחודש החמישי שהוא חודש אב אם מתחילין את השנה מניסן, אבל מיתת אהרן היה לפי דבריו בחודש שבט ודו"ק.

ולענין עצם הדבר שלא נזכר משה בפרשה זו שנראה שזה כאילו קיבל עונש על שאמר "מחני נא מספרך" לכאורה אינו מובן כי משה רבינו הלוא אמר זאת לטובת ישראל ומסר נפשו עליהם כרועה נאמן ולזה למה יגיע לו כזאת שלא יחזר שמו בפרשה שלימה, ואולי יש לומר על דרך מה שמביא האור החיים הק' בפרשה ש-תצוה הוא לשון "צוותא" שמשם רבינו נעשה צוותא חדא לישראל וליוו לאיש ישראל הנכבדים וכתב בשם התיקוני זוהר שכל תלמיד חכם יש לו ניצוץ מנשמת משה רבינו ולזה רבותינו ז"ל היו קוראים זה לזה משה כדאיאת במסכת (שבת דף קא) כי הוא זה המדבר בבחינת נפש הלומדת תורה והוא מה שאמרו ואתה תצווה על דרך שאמר דוד המלך בספר התהילים "כי מלאכיו יצוה לך" וכתב עוד כי אין חשיבות אלא באמצעות עסק התורה ובחר ה' לרמח רמז זה במצות שמן כי הוא בבחינת התורה שהוא אור העולם ע"כ, ולפי דבריו הק' אפשר לומר שאין זה ח"ו עונש אלא אדרבה שלפי שמסר נפשו משה רבינו על עם ה' הק' ולכן זכה משה רבינו שיהיה הניצוץ שנשמתו בכל תלמיד חכם זה שכר למשה זה שכרו המושלם.

~*~

ועוד כתב האור החיים הק' שבדרך רמז יתבאר הכתוב על דרך מאמר שהוא בזהר חדש, כי ד' גליות שיש לישראל, שכל אחד מהם נגאלו ממנו בזכות אחד, דהיינו גלות הראשון נגאלו בזכותו של אברהם אבינו ע"ה, גלות הב' נגאלו בזכות יצחק, גלות הג' בזכות יעקב, והגלות הד' תלוי בזכות משה ולזה נתארך הגלות כי כל עוד שאין עוסקים בתורה ובמצוות אין משה חפץ לגאול עם שהם בטלנים מן התורה, זהו הוא שרמז הכתוב כאן באמרו ואתה תצוה את בני ישראל על דרך הכתוב כי מלאכיו יצוה לך או על דרך אמרם ז"ל שאין צו אלא מלכות, כי הוא משה ימלוך עלינו לעתיד, ותנאי הוא הדבר שיעסקו ישראל בתורה, זהו הוא אומרו ויקחו אליך שמן זית זך, שהוא ירמז אל התורה שנמשלה לשמן, מה שמן מאיר לעולם, כך התורה, ודיקדק לומר "זך" שצריכין לעסוק בתורה שלמה

לכבוד הגאון רבי **גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א** במח"ס גם אני אודך

קבלתי הקובץ **מים רבים** ובו **שו"ת מאב"ד קראלי שליט"א** שכתב לדון שם בעמ' ה' **בדין חתן דומה למלך**, והאר"ך בזה.

איתא בפרקי דרבי אליעזר (פרק טז) כמה וכמה דברים שחתן דומה למלך, וז"ל: החתן דומה למלך, מה מלך לובש בגדי כבוד כך חתן לובש בגדי כבוד כל ז' ימי המשתה, מה מלך הכל מקלסין אותו כך החתן הכל מקלסין אותו כל ז' ימי המשתה, מה המלך שמחה ומשתה לפניו כך החתן שמחה לפניו כל ז' ימי המשתה, מה המלך אינו יוצא לחוץ לבדו כך החתן אינו יוצא לחוץ לבדו כל ז' ימי המשתה, מה המלך פניו מאירות כאור החמה שנאמר (תהילים י"ו) והוא כחתן יוצא מחופתו וגו' עכ"ל, וכן הובא במדרש תלפיות ערך חתן והובא באבודרהם (עמ' שא) ובעיקר דברי הפרקי דרבי אליעזר כתב שם ברד"ל, בנוסח שלפניו חשיב רק ד' דברים, אבל בילקוט שופטים חשיב עוד דימויים, מה המלך משתה ושמחה לפניו על הימים, אף חתן כל ז' ימי המשתה, ושכן הובא בלשון הרמב"ן בחידושו למס' כתובות, ושי"ל שהן כנגד ה' קולות האמורים (ירמיה לג) שזוכה להן הנהנה מסעודת חתן כמ"ש בברכות (ה): ע"ש.

ואולם בפירוש בית הגדול על הפרקי דר"א כתב בנו"א וז"ל: חסר כאן, וצ"ל, מה המלך אינו עושה מלאכה אף החתן אינו עושה מלאכה, כן הועתק לשון הפדר"א בב"י אה"ע סימן ס"ד, [ואמנם העירו כבר בפוסקים שבב"י לא הזכיר כל דברי הפדר"א, ורק כתב בתו"ד שאסור במלאכה] ובמנורת המאור ח"ב נ"ג פרק ה' כלל ו' עכ"ל.

ובמדרש תלפיות לבעל השבט מוסר (ערך חתן וכלה) כתב להביא דברי הפרקי דר"א שחתן דומה למלך בחמשה דברים, שמקלסין אותו, שלובש בגדי כבוד, שמשתה ושמחה לפניו, שאינו יוצר לבדו ושפניו מאירים, והוסיף בזה עוד כמה מעלות, וז"ל: ומה המלך נמחלים לו כל עונותיו, אף החתן כן כל ז' ימי המשתה, ומה המלך הוא ברוב עם, אף חתן ברוב עם בשבעת ימי המשתה, מה המלך מתפאר בעצמו, ומראה עושרו לכלתו, אף החתן מתפאר בעצמו ומראה עושרו לכלתו, מה המלך בועל ופורש עצמו למטה אחרת, אף החתן כן בועל ופורש, ומה מלך מנגנים לפניו ערב ובוקר, אף חתן כן, מה מלך כולם משמחין לפניו, אף חתן כן, ומה המלך מברכים אותו תמיד, אף חתן כן בשבע ברכות, מה המלך מיסב בראש, אף חתן מיסב בראש הקרואים, ומה מלך מגישים לו דרונות, אף חתן כן, ומה המלך פותח ידו לצדקה, אף חתן כן, מה המלך כותב ב' ספרי תורה, אף חתן נוהגים לקרותו לספר תורה ב' פעמים ב' חד בשבת קודם החופה וחד בשבת שאחר החופה, מה המלך מרקדים בפניו ומרבים לפניו נרות אף החתן כן, ומה המלך מחליף בגדיו בכל עת, אף החתן כן, ומה המלך יש לו משתה אנשים לבד ונשים לבד, אף החתן כן, ומה המלך כולם מבקרים אותו ומכבדים ושואלים בשלומו אף החתן כן, ומה המלך אשתו מקושטת בתכלית הקשוט, אף החתן כלתו מקושטת, מה המלך ישן ע"ג שעות אף חתן כן שמתאחר לקום ממטתו בז' ימי המשתה, ע"כ דברי המדרש, וה"ח דברים אחרים שבהם חתן דומה למלך וסימן כן שמונה לחופה.

ועוד הוסיף שם, ואם יאמר האומר, איך יתכן שיש כמה דברים נוספים על דברי ר' אליעזר הגדול שהחתן דומה למלך כדפרישית, והוא לא פירש רק חמשה דברים בלבד, דע שדברי תנאים ואמוראים מיוסדים על שרשים של מעלה, וידע ר' אליעזר הגדול בחכמתו הרמה האלו ה' דברים שייכים לחתן עם המלך כפי שורשם ולכן לא מנה רק חמשה דברים בלבד, אף שכפי הפשט יש דברים אחרים שדומה החתן למלך ע"כ המדרש תלפיות.

ובספר שערי נישואין (עמ' קיג) כתב שעם החמשה שהביא הפרקי דרבי אליעזר הרי הם כ"ג, וסימן נחמד למראה טוב. ובעיקר דברי המדרש תלפיות כתב להעיר בספר הנ"ל שאמנם יל"ע כי ב"ח דברים שהוסיף, השביעי שהוא משמחין לפניו והחמש עשרה יש לו משתה, שהרי לכאורה כבר הביא דברים אלו הפרקי דר"א במה שהזכיר משתה ושמחה לפניו, ועוד שהפדר"א מנה אותם למעלה אחת, ובמדרש תלפיות מנה אותם לשתיים, ונשאר שם בצ"ב.

ועוד כמה דימויים של חתן דומה למלך, ראיתי שהביא בחוברת "הנישואין בהלכה ובאגדה" (מהו' תשע"ח עמ' 45) שהביא מפירוש מזמור לתודה, א). מה המלך קורא בתורה בהקהל, אף החתן דורש לפני כל העם. ב). מה המלך מצוה לרוץ לקראתו לכבודו, ומברכים עליו שחלק מכבודו, אף החתן מצוה להקביל פניו לכבודו ומברכים שהכל ברא לכבודו. ג). מה המלך המלכה יושבת אצלו בימינו, אף

החתן הכלה בימינו. ד). מה המלך ביום שעולה לגדולה, מחלק מנות לכל העם מגדול ועד קטן, והכל שמחים עמו, אף חתן הכל שמחים עמו. ה). מה המלך קטן וגדול שווים אצלו, ובמקום גדלותו שם אתה מוצא ענוותנותו, אף החתן מכניע עצמו בפני כל, ומקבל כל אדם בשמחה מגדול ועד קטן. ו). מה המלך בכל מקום שהולך מכבדים אותו ומרביצין לפניו, ועושים משתה ושמחה ומברכין אותו, אף החתן כל מקום שהולך מכבדו אותם שעושים משתה לכבדו, ומברכים אותם בשבע ברכות. ע"כ ממה שהביא שם.

ובעיקר הדימויים שנאמרו בהאי מדרשים, האם הוא נאמר לכל הדינים, ראיתי בספר מנחה לחיים בתשובות מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל ששאל למרן שר התורה הגר"ח קניבסקי בזה"ל: האם יש נפק"מ לדינא במה שאמרו (פרקי דרבי אליעזר) חתן דומה למלך, והשיבו בזה"ל: **שאסור במלאכה וללכת יחידי** עכ"ד.

והנה יש להוכיח מכמה מקומות מדברי הפוסקים שדין חתן דומה למלך נאמר בהרבה דוכתי, ומאיך יש להוכיח שאינו דומה למלך לגמרי, ולאו מילתא פסקיתא היא לדינא מה שאיתא במדרשים הנ"ל. [ובס"ד מקוה לבאר כל דברי המדרשים הנ"ל בעזרתו יתברך].

וי"ל שהגדר בחתן שאין לו דין מלך, אלא רק דומה למלך, כמו דין האוכל בשוק שמבואר בגמ' בקידושין דף מ' ע"ב "האוכל בשוק דומה לכלב" שאינו רק דומה לכלב, ואינו ככלב ממש, והראיה היא דרך ליש אומרים שאיתא שם אח"כ אמרינן שהוא פסול לעדות, וכמו שפירש"י שם וכן האוכל בשוק הואיל ואין מקפיד על כבודו אינו בוש לזלזל בעצמו וליפסל, ואמנם לדינא ברמב"ם בפרק י"א מהל' עדות ה"ה ובשוע' חו"מ סימן לד' סעיף יח כתבו שהוא פסול, אבל הוא פסול משום שמזלזל בעצמו, אבל לא משום שהוא כלב, כן נראה לכאורה, וכן נראה לכאורה מדברי האגרות משה חו"ד ח"א סימן רמט בד"ה וצריך לומר.

וע"ע בקונ' שלמי חיים (עמ' 32) לידידי הגר"ח מלין שליט"א בעמח"ס מנחת חיים וש"א"ס במה שהאר"ך בזה, ומ"מ עיקר הביאור בזה הוא בדמיון, וכמו שהביא שם מש"כ בגליון עומק הפשט (מס' 77) בשם הגאון רבי אבגידור מילר זצ"ל בענין מה שמקילין לאכול בסימטא קטנה שאי"ז שוק, ואמר ע"ז שהאוכל בשוק דומה לכלב גדול והאוכל בסימטה דומה לכלב קטן עכ"ד, ועוד ציין בזה מש"כ בשו"ת דודאי אשר (ח"ג סימן כב בסוד"ה עכ"פ) שכתב בזה"ל: וכבר נודע המעשה רב אחד ראה בחור אוכל בשוק, והעיר לו על אכילתו דאמרו חז"ל שהוא דומה לכלב, והשיב לו אותו בחור שזה רק דומה ואין זה נורא כ"כ, והשיב לו הרב דכאשר יגמור לאכול ילך לעץ הקרוב וירים רגל אחת על העץ ויסך רגליו ואין זה נורא שיעשה כן דזה רק דומה לכלב, ובעו"ה אבד בדורנו ההרגשה מה נקרא בזיון עכ"ל. ועוד בכל דיני אוכל בשוק הארכתי בכמה דוכתי, ועכ"פ ילפינן מהתם שדומה אינו אותו דבר.

ובספר החפץ חיים חיי ופעלו (ח"ג עמ' תתקמה) בראדיון היה אדם שחשדוהו בגניבות סוסים וכו', עם כל זאת כאשר בתו נישאה, והחופה התקיימה בחצר בית הכנסת, הרי משהעבירו את החתן והכלה לפני בית מרנא החפץ חיים זצ"ל, יצא רבינו מביתו, לתמונה הכל, כדי לקבל פני חתן וכלה, והלדישו, חתן דומה למלך (פרקי דר"א) כאשר העיר אחד מבני ביתו, והלא אינו אלא דומה, השיב הח"ח, אבל דומה גם הוא מדרגה גבוהה.

ובטעם שחתן דומה למלך כתב בספר והאיש משה כתב לבאר הטעם שחתן דומה למלך, שמלך היינו כשיש קבלה מרצון כמ"ש ומלכותו ברצון קבלו עליהם, ובתחילה אחרי החתונה הכניעה זה מרצון אבל אח"כ נעשה מושל, וראיתי בספר תפארת חתנים עמ' לז הוסיף שיש לומר שהשבע ברכות מבטלים את הקללה והוא ימשול בך", ועוד כתב לבאר בזה ע"פ מש"כ באבות דרבי נתן (פרק כח) כל אחד מלך בתוך ביתו, וברמב"ם בהל' אישות כתב שצריך להיות כל מושל ביתו ואכמ"ל.

ועוד בענין הדימוי של חתן למלך כתב לי ידידי **הגר"ג הכהן רבינוביץ שליט"א** בעמח"ס גם אני אודך ופרדס יוסף החדש על המועדים וש"א"ס, וז"ל: בדרך דרוש ביארתי פעם ב"ה, שבעצם חתן כמו מלך ממש, רק אמרו דומה למלך, היינו שלא יהיה החתן בגאוה, אלא ירגיש עצמו רק דומה למלך ודו"ק עכ"ד. ועוד כמה ביאורים ע"ד הדרש ראה מש"כ בספר לעת מצוא (גולדברג, עמ' תי ואילך) יעו"ש ותרו"ן.

וראה עוד מה שהארכתי בזה בספרי שירת יוסף עניני נישואין.

בברכת התורה

יוסף אביטובל

מח"ס באר התורה וש"א"ס

כניני חיים

ואתה תצוה את בני ישראל וגו' (כז, כ).

תצוה הוא מלשון צוותא, תחבר עצמך אל בני ישראל ויקחו אליך שיתקשרו הם עמך, כי משה רבינו ע"ה הוא בחינת הדעת של ישראל ועל ידי שיתקשרו עמו יבואו גם הם לבחינת דעת להתקשר עם אביהם שבשמים.

(צמח צדיק - וז"ניץ)

ואתה תצוה את בני ישראל וגו' (כז, כ). תצוה לשון חיבור וצוותא, אתה צדיק הדור תצוה ותיחד את בני ישראל כללות עם הקודש אליך, ויקחו אליך זה הזהרה לכללות ישראל שיתקשרו עם הצדיק זה ויקחו שהמה יקחו עצמם אליך.

(אדמו"ר - ב' טהרת הקודש)

ומלאת יד אהרן ויד בניו (כט, ט)

הנה בכל הפרשה נקט בזה את ה'יד' ואפשר לומר עפי' הנוהג מספרי חכמה שישנם כ"ח עיתים שנמנו בקהלת (ג' ב'-ח') י"ד עיתים לטובה, וי"ד עיתים לרעה, והנה עבודת הכהנים, השפיעה חסד ורחמים לעולם. ועד שכל העיתים היו שווין לטובה, ועל זה אמר ומלאת את י"ד עיתים של רעה מכללות כ"ח עיתים, עם השפעת החסד של אהרן.

(רבינו החוקי חיים ז"ע)

נעימות חיים

להעלות נר תמיד (כז, כ). וברש"י כל לילה ולילה קרוי תמיד כמו שאתה אומר "עולת תמיד" ואינה אלא מיום ליום.

בישיבת סאטמאר הרגישו פעם משגיחי הישיבה, באחד התלמידים שהוא שרוי בעצבות ומסתגר בתוך עצמו. הם ניסו לדובבו ולעודדו, ולא עלתה בידם. לבסוף נכנסו עמו אל הגה"ק מהר"ט ט"ב מסאטמאר צ"ל, ושחו לפניו את כל העניין.

הרה"ק רבי יואליש' - במתק לשונו נכנס בשיחה עם התלמיד, להבין מדוע הוא שרוי בעצבות, ופתח התלמיד את סגור לבו וסיפר שרח"ל נכשל במעשים אסורים, ובסייעתא דשמיא התעורר לשוב לדרכי התורה, ומכאן נובעת הנהגתו.

הרה"ק דיבר עמו דברי הדרכה ועידוד, ואמר לו שאין זה מדרכי התורה להיות בעצבות וליפול ברוח, אלא אדרבה עיקר העבודה היא לשוב ולעסוק בתורה ובתפילה, ועליו להסיח דעתו מהעבר ולהשקיע את כל כוחו בעתיד. טען כנגדו התלמיד: והלא פסוק מפורש הוא (תהלים נא, ה) "וחטאתי נגדי תמיד", הרי שאסור להסיח דעת מהכישלונות.

פתח לו המהר"ט ט"ב ואמר: הלא הכתוב אומר "להעלות נר תמיד" ופירש רש"י שאין הכוונה שבכל רגע ורגע יש חיוב להעלות נר, שהרי ההדלקה היא פעם אחת ביום, ובכל זאת נקרא הדבר 'תמיד'. כך גם אם רצונך לקיים "חטאתי נגדי תמיד", הרי מדי ערב קודם השינה, לפני 'קריאת שמע' שעל המיטה, תהרהר בתשובה על העבר ותקבל על העתיד, ואף זה נקרא תמיד.

(טללי אורות (מהדורת שניים מקרא)

אבודת עיתך

שבת זכור

ומי שידוע ומבין בוודאי יודע שתיקון ועבודה של שבת פרשת זכור הוא תיקון של יוה"כ וצריך להתעורר עצמו בעבודה ובתשובה גדולה באותה שבת ולא כמו שאומר אדם שדביקות קל הוא לעשות זה בוודאי אינו, רק שצריך למסור נפשו ולקרוע את גידיו ואבריו בדכיותא דגרמי כולי האי ואולי.

(תולדות אהרן - זיטומיר)

אמרו בגמרא שברא הקב"ה הרפואה קודם למכה וי"ל שזה רומז על קדימת שבת זכור לפורים שקדושת השבת היא קדימת הרפואה להמכה שע"ז יוכלו נפשות ישראל להכניעו בפועל בפורים שאחר השבת.

(תורת אמת)

שבת פרשת זכור הוא זמן המסוגל לעקרות שיפקדו בזרעא חייא וקיימא.

(תורת אבות)

שבת שלפני פורים נפתח תמיד האור הזה להופיע עד י"ד וטו"ו שהם ימי משתה ושמחה ובהם קורין את המגילה

(עבודת ישראל)

כמו ביוה"כ עיצומו של יום מכפר כן ימי הפורים עיצומו של יום עושה מחייית עמלק, רק האדם צריך שיזכור שהיום יום הכיפורים וכן שהיום פורים

(פרי צדיק)

עובדות חיים

המסור שנאבד מן העולם

מעשה במסור אחד בן בליעל שהצר מאד לישראל, ומת ונאבד במיתה משונה מן העולם, והיו חסידי הרבי רבי זושא מאניפולי ואנשי הרה"ק רבי זאב מטשארני-אוסטראה מתווכחים ביניהם, אלו אומרים שרבים פעל זאת, והללו אומרים שרבים פעל זאת.

פעם נדמנו שני הצדיקים לפונדק אחד, ונענה הרה"ק ר' זושא: מחותן לעבן, איך פעלתם זאת, והשיב הרה"ק רבי זאב וסיפר, במוצאי יוה"כ כשעמדתי עדיין בתפילת נעילה, חלף איש זה על יד ביתי, ושמע קול תפילתי, ונכנס בו הרהור תשובה, ובזה נתעלה קמעא ונקרע קצת מן הקליפות, אבל אל הקדושה עדיין לא נכנס, ולכן לא יכולנו עליו.

ואמר: כתיב (אסתר ה, ט) וַיָּצֵא הֶמֶן בַּיּוֹם הַהוּא שְׂמֵחַ וְטוֹב לֵב, וכי מהיכן בא לו לרשע זה שמחה וטוב לב, אלא מכיון שהסב בסעודתה של הצדקנית אסתר המלכה, נתקרב במקצת אל הקדושה, ומכיון שיצא קצת מן הטומאה, אך לכלל קדושה עדיין לא בא, בזה נטרד מן העולם.

(מאמר מרדכי סלאנים, דף פ"ח)

קול קראלי - 074-7962278

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק יהושע ז"ע
בן הרה"ק צבי אלימלך ז"ע
מבלאזוב
נלב"ע יב אדר א תרצב

לעילוי נשמת

הרבנית רייזל ראטה ע"ה
בת הרב שמואל אהרן ז"ל
נלב"ע י"ז טבת ה'תשפ"ג
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מורינו ורבינו
הגה"ק יצחק צבי משה זצ"ל
ברא כרעא דאבוא
אדמו"ר אביגדור מוזס זצ"ל

מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק אברהם ז"ע
בן הרב זאב נחום זצ"ל
בעל אבני נזר מסוכטשוב
נלב"ע יא אדר א תרע

לעילוי נשמת

הגה"צ משה וועבר זצוק"ל
בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלב"ע יב כסלו תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.